

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum IV. Quamvis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

rij X, non autem secundum extensionem Joannis XXII. & Clementis V.

CAPITULUM IV.

Quamvis.

PARAPHRASIS.

Et si alioquin in Principum beneficijs plenissima interpretatio facienda sit, tamen literæ impetratæ super beneficijs obtinendis, strictam interpretationem habere debent, eò quòd ambitiosæ sint, & idèd si alicui Clerico usque ad certam summam reddituum provideri à Sede Apostolica mandatur, id non de pensione, sed de Ecclesiasticis beneficijs accipi debet, præterquam, si de pensione in literis mentione expressa fiat.

SUMMARIUM.

1. Gratiam à Pontifice concessam plenissime interpretari decet, non tamen, ut cadat in præjudicium tertij.
 2. Literæ tamen impetratæ ad beneficia strictam habent interpretationem, ita tamen, ut motui proprio amplius quid concedatur.
 3. Et hinc si Papa mandet, ut Clerico provideatur, intelligi hoc debet, ut ipsi de beneficio, non autem de pensione tantum provideatur.
 4. Et si mandet, ut alicui de beneficio provideatur in Ecclesijs civitatis, aut diocesis, ad Ecclesiam Cathedralē tale mandatum se non extendit; extendit tamen se, si mandet, ut eidem in Ecclesijs Provincia provideatur.
- N**otandum primò. Beneficium seu gratiam à Principe concessam plenissime interpretari decet *L. 3. ff. de constitut. Principum. c. cum dilecti 6. de donationibus.* Ratio dari debet, quia propria Principum est liberalitas, & magnos viros magna donare decet; quam ob rem, ait *Gl. in cit. L. 3. V. beneficium. Anchoran. hic in principio*, quòd præsumendum sit, rem à Principe donatam esse pleno jure & perpetuo, si

aliud expressum non sit: id verò maxime locum habet in pijs donationibus, & fundationibus, prout docet *Felin. in c. solita n. 4. de majoritate. Rosenthal. in Synopsi de feudis c. 5. con. ut. n. 2.* Excipe: beneficium seu concessionem Principis nunquam ita accipiendam esse, ut cedat in præjudicium personæ tertie, prout tradit *Gl. recepta in cit. L. 3. & sumitur ex L. 2. §. merito ff. ne quid in loco publico &c.* ex quo habetur, quòd etiam Princeps injuriam facere censetur, si uni commodum præferat cum alterius incommodo, nisi justa necessitas id efflagget. Adde textum in *c. ex suarum junctis Gl. V. non permittat, de autoritate, & n. pallij.*

Notandum secundò. Literæ impetratæ ad obtinenda beneficia strictam interpretationem habere debent. Idem habetur in *c. ult. hoc tit.* Ratio hinc datur, quia beneficia per ambitionem impetrari solent, nam Ecclesiastica beneficia ac dignitates, sicuti & publica officia, honestius accipiuntur, quam petuntur. *argum. L. si quengnam 30. c. de Episcopis & Clericis.* Quare alia ratio est, si Papa proprio motu beneficium alicui conferat, talis enim collatio latam interpretationem meretur, tum propter exclusam obreptionis suspicionem *c. si motu 23. de præbend. in 6.* tum quia apparet major affectio in concedente. Verumtamen motus proprius ita intelligi debet, ut nihil adversus Jus commune introducatur, seu dispensatio nulla fiat, sicuti ex communi *hic Lopus n. 1. Dominicus col. 2.* annotarunt, si Papa motu proprio mandet alicui in Ecclesia provideri usque ad antec. 500. & unicum beneficium tot redditus non habeat, conferenda quidem esse duo vel plura, sed non curata, nec aliàs de Jure incompatibilia.

Norandum tertio. Cum Papa mandet, ut Clerico alicui provideatur, intelligi id debet de beneficijs, cum vacant, non autem de pensionibus, quia designatio pensionis odiosa est, & exorbitans à jure ordinario, pensionarius enim Clericus accipit, sed ple-

omneque nihil, aut parum præstat Ecclesiæ, neque residere cogitur, sicuti Gl. observavit *v. in pensione in additione*; & beneficia cum vacant, de jure conferri debent, licet non sint aut illi; at verò pensiones exorbitantes gratiæ, seu concessionis esse solent, teste *Gl. cit. v. in pensione*.

Esti alioquin nomine Ecclesiarum civitatis, etiam Cathedralis Ecclesia contineatur, tamen si Pontifex mandet, alicui provideri beneficium in aliqua Ecclesiarum civitatis aut diocesis, ad Ecclesiam Cathedrali mandatum se non extendit, quia propter eius honorem specialem non vult Pontifex eam comprehendere sub generali Ecclesiarum nominatione; sin autem mandatur, ut Clerico in aliqua Ecclesia Provinciæ (v. g. Moguntinæ) provideatur, tunc & Metropolitana & alia ejusdem Provinciæ Cathedralis Ecclesiæ comprehenditur, eod quod in posteriore isto casu Pontifex ubertatem, quam in priore gratiam impetrandi facere censetur.

Nota. Frequens id est, ut in materia strictæ interpretationis sub generali appellatione non comprehendatur una species prærogativam habens, v. g. sub nomine Clericorum non comprehenditur Episcopus, nec sub nomine Monachorum Abbas, nec nomine diocesis civitas Episcopalis *c. Rodolphus 35. de rescriptis*, nec nomine Ecclesiarum civitatis, aut diocesis, Ecclesia Cathedralis, uti hic dicitur. Attendi tamen in his debet stylus Curia, nam alioquin sufficiens ratio non apparet, cur nomine Ecclesiarum Provinciæ, Cathedrales Ecclesiæ, ipsaque Metropolitana comprehendantur, non item comprehendatur Cathedralis Ecclesia nomine Ecclesiarum civitatis. Sic enim infert *Gl. V. Provincia*: Si quis Romæ impetret rescriptum, ut ipsi provideatur in Ecclesia S. Udalrici Augustini, & non sit alia in civitate, quam Cathedralis, impetrationem obreptitiam censet, quia non solet Pontifex Ecclesias majores, seu Cathedrales, appellare à titulo sancto, sive Patroni, sed tantum Ecclesias

inferiores. *argum. c. dudum 22. Cumana 50. & c. sequentis de electione*. Vide quæ docui in *cit. c. Rodolphus*.

CAPITULUM V. Cum de beneficio.

PARAPHRASIS.

Si Pontifex mandet, ut Clerico provideatur beneficium, quod sæcularibus Clericis consuetum est assignari, de eo intelligi debet, quod tanto tempore à Clerico uno, vel pluribus, tanquam rectoribus, continuè, & pacificè gubernatum fuit, quantum ad legitimam complendam præscriptionem sufficit, etiamsi ante vel post illud tempus Religiosi, in eodem beneficio quandoque ministrarint; sin autem mandetur, ut Clerico sæculari provideatur de aliquo Prioratu, non potest provideri de Prioratu, qui per Religiosos tempore, ac modo supra explicato, gubernatus fuit, præterquam si id in literis exprimat.

SUMMARIUM.

1. Beneficia sæcularia Clericis sæcularibus, & vice versa Regularia Regularibus de Jure communi conferri debent.
2. Potest tamen status beneficii mutari per continuam, & pacificam 40. annorum possessionem, ita ut ex Sæculari fiat Regulare, & vicissim, saltem cum Titulo.
3. Sufficit ad conficiendam præscriptionem unus actus relinquens aliquo modo effectum, continuatum per tempus legitimum.
4. Concessio à Pontifice facta, quamvis generalibus terminis concepta sit, juxta personam tamen conditionem, & subjellam materiam explicanda est.

Notandum primò. Beneficia sæcularia Clericis sæcularibus, & vice versa beneficia Regularia regularibus Clericis conferri debent, prout docui *lib. 4. tract. 2.*

R

6. 4.